

تشیہ فی الفرائض

اثر

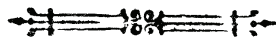
خواجہ امین افندی زادہ

علی صیبر

محکمہ تمیز اعضاسندن ومکتب حقوق وملکیہ شاہانہ معلمارندن

اشہر کتاب باب والای فتواپناہیدہ کی مجلس مخصوصہ تدقیق
وقبول وتصدیق اولندقدنصرہ معارف نظارت جلیله سنک
فی ۱۷ جمادی الاخرہ سنہ ۳۲۲ و فی ۱۷ تموز سنہ ۳۲۰
تاریخلو و ۴۴۳ نومرولی رخصتنامہ سیلہ طبع اولتمشدرہ

مؤلفک مہر ذاتیسیلہ مہورا اولیان نسخہ ساختہ ومتجاسری مسؤلدر

استانبول

(آ. آصادوریان) شرکت مرتبہ مطبعہ سی — باب عالی جادہ سندہ

نومرو ۵۲

۱۳۲۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله حمد الشاكرين . والصلاة والسلام على سيدنا محمد
خير المرسلين وعلى آله واصحابه الطيبين الطاهرين اما بعد بورساله
بر مقدمه ايله اون بش باب وبر خاتمه اوزرينه ترتيب وتسهيل
الفرائض اسميله تلقیب ایدلمشدر وباللہ التوفیق وهو نعم الرفیق

مقدمه

علم فرائضك تعریفی و مأخذی و موضوعی و غایتی و ارکانی
وارثك شروطی بیاننده در

۱ مسئله

علم فرائض، فقه و حسابدن شول اصول و قواعد علمدرکه
آنکله هر کسک یعنی مثلاً هر وارث و داینک ترکه دن اولان
حقی بیلنور شرح قلائد المنظوم.

۲ مسئله

علم فرائض، ادله اربعه نك يالكز اوچندن اخذ اولنمشدرکه
برنجیسی، کتاب یعنی قرآن عظیم الشاندر . بنتک و زوجک
و زوجهنک حصه لری کبی . ایکنجیسی، سنتدر . نحو قوله

عليه السلام اطعموا الجدات السدس سيد. بنت الابن ايله
جدهنك يعنى مثلا ام الامك حصه لرى كبي. او چنجيسى، اجماع
امتدر. جدى، اب وابن الابنى ابن و بنت الابنى بنت كبي
قلمق مثللو. اما قياسك بو علمده مدخلى يوقدر من المحل
المزبور ورد مختار

۳ مسئله

علم فرائضك موضوعى تركات اولدينى كبي غايتى دخی
حقوقى اصحابنه ایصالدن عبارتدر من المحل المزبور.
تركات، تركه نك جمعى اولوب تعريفى یدنجى مسئله ده بیان
اولنه جقدر.

۴ مسئله

علم فرائضك ارکانى اوچدر. وارث و مورث و حق
موروثدر. ایمدى زید فوت اولوب اوتوز آلتونلق مالی
واوغلى عمروى وقزى زینبى ترك ایتدکده عمر و ايله زینب وارث
وزید مورث و اوتوز آلتونلق مالی حق موروث اولور من
المحل المزبور.

۵ مسئله

علم فرائضك بحث ایلدیكى ارثك شرطى دخی اوچدر.
برنجيسى موت مورثدر.
بو موت دخی اوچ وجهله اولور.
۱ حقیقه موتدرکه ظاهردر.

۲ حکما موتدر . مفقودك وفاتيله حکم کبی یعنی شول
مفقودکه وقت ولادتندن اعتباراً طقسان یاشنی اکمال ایده
حاکم اصولنه توفیقاً آنک وفاتيله حکم ایدر . بوبابده معلومات
مفصله آرزو ایدنلر « رساله مفقود » نام اثرمزه مراجعت
ایتسونلر .

۳ تقدیراً موتدر . شول جنیکه « آنا رحمنده کی ولد »
آنده غره لازم کلور بوجنین تقدیراً وفات ایتمش عداولنه رق
جنین مرقوم مورث و مذکور غره موروث اولور رد مختار .
بوجنیك حیاتنك تقدیری اولمسی شوندندرکه بونك حقیقه
حیاتی ذاتاً مسبوق ووالدهسندن حیا تولد ایتمش دکادر .

غره ، اسقاط جنین ایدن کیمسه اوزرینه لازم کلان
دیتدرکه بشیوز درهم کموشدن عبارتدر .

ایکنجیسی ، مورثك وفاتی زماننده وارثك برحیات
بولنمسیدرکه بوده ایکی وجهله اولور .

۱ حقیقه برحیات اولورکه ظاهردر .

۲ حکماً برحیات اولور . حمل کبی . حملك وارث اولمسی
مسئلهسی باب ثالث عشرده تفصیل اولنور . بناء علیه تاریخ موت
مجهول اولورسه ارث یوقدر . حرقی ، هدمی وغریقیده اولدیغی کبی
یعنی یکدیگره اقربا اولان ایکی کیمسه برکیده بولنوبده
مذکور کبی باتمقاه ایکیسیده بوغولوب قنغیسی اول بوغولدیغی

معلوم اولسه يکديکره وارث اولمازلر نته کيم باب خايس عشرده
ايضاح اولنور رد مختار.

اوچنجيسي، قرابت وزوجيت وولا کبي جهت ارثه علمدر.
آنجق بو شرط ثالث حکم حاکم ايچون لازم کلان شرطدر
شرح قلائد المنظوم. يعني حاکم بر کيمسه نك ديگر کيمسه يه
وارث اولديغنه حکم ايده بيلمک ايچون اول کيمسه نك نه دن
يعني قني جهتن او کيمسه يه وارث بولنديغني حاکم نزدنده
ثابت اولق شرطدر.

۶ مسئله

ارث، بر کيمسه نك مالي ديگر کيمسه يه خلفيت طريقيه
انتقال ايتمکدرکه ارث اسباب ملکک جبري قسمنددر هندیه
وزيلعي مجله نك ۱۰۶۴ ماده سنه باق.

۷ مسئله

ترکه، رانک کسريه و محذوفه صفت واشينا تروکه معناسنه
اولوب حق غيرک تعلقندن خالی اوله رق ميتک ترك ايتش
اولديغني امواله اطلاق اولنور. اموال مذکوره کرك نقود
و کرك ديون اولسون و کرك عروض و کرك ملک دکان و خانه
وملك اراضی و عرصه کبي عقار اولسون زيلعي و ابوالسعود.
قتل خطاده لازم کلان و بعض اوليانک عفو سبيله قتل
عمددن منقلب بولسيان ديت ايله دم عمددن صاح بدلي دخي

ترک‌دهن معدود اوله‌رق بونلرله دخی دیون قضا ووصایا تنفیذ اولنور رد مختار.

خلاصه ، ارث اعیان مالیه‌ده جریان ایدر . اما حقوق غیر مالیه‌یه کلهجه بو، ایکی قسمدر: قسم اول، شول حقوقدرکه آنده دخی ارث جریان ایدر. حق حبس مبیع ، حق حبس رهن ، خیار عیب ، قصاص وخیار وصف کبی . قسم ثانی ، شول حقوقدرکه آنده ارث جریان ایلمز. حق شفعه ، خیار شرط ، خیار رؤیت ، خیار غبن و تغیر ، حد قذف ، نکاح یعنی حق تزویج ، ولایات ، عواری ، ودایع ، رجوع عن الهبه ، ولاء ، خیار قبول ، اجاره ، بیع فضولی بی اجازت حتی واجل مجله ورد مختار ملخصاً.

اما مستغلات وقفیه ایله اراضی امیرییه ملک اولمامغله بونلرده ارث ووصیت کبی احکام فقهیه جریان ایلمیوب انتقال مثللو احکام قانونیه جریان ایلر.

تعریفده « حق غیرک تعلقندن خالی » دنیللمسییه حق غیر کندوسنه تعلق ایدن اموالدن احتراز اولنیور . بونده اصل شودرکه هر حقکه مدیونک حیاتنده مقدمدر وفاتنده دخی مقدمدر رد مختار. بواموالک برنجیسی ، مال مرهون و ابکنجیسی ، مشتربنک اشترا ایدوب هنوز پاره‌سنی بالاعطا بایغندن قبض ایتمدیکی مالدر . حتی مرتهن ایله بایعک مرهون و میعهده کی

حقلری تجهیز و تکفیندن دخی مقدمدر. مجله نك ۲۹۶ و ۷۲۹
ماده لرینه باق.

اوپنجیسی، محبوس بالاجره در. شویله که بر کیسه دت
معینه ایله بر دکانی بالاستیجار اجرتنی معجلاً موجرینه اعطا
ایتدیکی حالده قبل تمام المده موجرک و فاتیه اجاره منفسخ اولسه
متأجرک اولجه ویرمش اولدیغی بدل ایجاردن استیفای منفعت
انده مدیکی مدته عائد مبلغ، مستأجره کاملاً رد و اعطا ایدلمدجه
تجهیز و تکفین بهانه سیله مأجور ید مستأجردن آله میوب
مستأجرک حق حبسی واردر. نته کیم مجله نك ۵۹۰ ماده سنده
بو مسئله نك نظیری مذکوردر.

دردنجیسی، بیع فاسد ایله مقبوضدر. یعنی بیع فاسد ایله
بر مالی اشترا و قبض ابدن کیسه نك با یعنی فوت اولوب فساد
بیع ملاسه سیله ورثه سی بیعی فسخ ایتسه لر مشتری، با یعه
ویرمش اولدیغی ثمن میبعی کاملاً استیفا ایتدجه متوفی با یعک
تجهیز و تکفین بهانه سیله میبع ید مشتریدن آله ماز زیلعی .

ایمدی بو حقوقک تجهیز و تکفین اوزرینه تقدیم ایدلمسی
شونددر که اموال مذکوره ترکه اولدین حقوق مرقومه نك
اول امواله تعلق ایلمسیدر سید ورد مختار .

۸ مسئله

میت، تخفیف ایله اولوب موت کندوسنه حلول ایدن یعنی
وفات ایلیان کیسه در. امامیت تشدیدیه آتیده وقات ایده جک

اولان کیمسه یعنی حی اولان آدمدر در منتقی .

۹ مسئله

تجهیز، وقت موتدن زمان دفنه دکین میتک محتاج اولدینی فعلدرکه تکفین دخی تجهیزده داخلدر، غسل وحفر قبروشراء لحد وکفن وفبره نقل کبی شرح قلائد المنظوم.

﴿ باب اول ﴾

ترکهٔ میته تعلق ایدن حقوق اربعه بیانندهدر

۱۰ مسئله

ترکهٔ میته حقوق اربعهٔ مترتبه تعلق ایدر. شویله که:
اولا من غیر تبذیر ولاتقتیر میتک وکذا من علیه النفقه نك تجهیز وتکفینیله بدأ اولنور. یعنی بو تجهیز کل مالدن معتبردر. اکر مالی وار ایسه. تبذیر، برشیئی لایق اولیان محلهده صرفه دنیاوور. اما اسراف برشیئی لایق اولان محلهده لایقندن زیاده صرفه اطلاق اولنور.

تبذیر، ایکی نوعدر. نوع اول، من حیث العدد تبذیردر. بناءً علیه رجلاک کفن سنتی بش ثوبدن عبارت ایکن بونک اوزرینه زیاده ایتک تبذیر عد اولنور. نوع ثانی، من حیث القيمة تبذیردر. بناءً علیه متوفانک حل حیاتنده کیدیکی البسه نك

قیمتندن زیاده قیمتلی کفن ایله تکفین ایتک یعنی مثلاً متوفی حیاتنده ایکن آتمش درهملک البسه کیرکن طقسان درهملک کفنه صارمق تبذیردر . تقفیر دخی ایکی نوع اولوب هر نوعی تبذیرک عدداً و قیمتته عکسیدر رد مختار .

ایمدی بر کیمسه نک جباتنده حوائج اصایه سندن اولان البسه سی و مسکن شرعیسی داینلرک حقلرندن مقدم و بناءً علیه مجله نک ۹۹۹ نجی ماده سی وجهله مدیونک بر یا ایکی قات البسه سنک کندوسنه ترکی لازم اولدینی کبی وفاتنده دخی بعد الموت البسه دیمک اولان تجهیز و تکفینی دخی حق غرما دن مقدمدر .

واکر متوفانک مالی یوغیسه متوفانک نفقه سی حیاتی تقدیرنده کیمک اوزرینه لازم ایدیسه تجهیز و تکفینی دخی آنک اوزرینه لازم کلور در منتقی .

مثلاً بر کیمسه فوت اولوب اوغلی ایله آناسنی ترک ایتدکده ترکه سندن تکفین ممکن اولسه اول کیمسه نک کفنی بو ایکی وارث اوزرینه میرانلرینه کوره لازم کلور حاشیه و اتی علی السید . و بویله بر کیمسه دخی یوغیسه یا خود اولوبده عاجز ایسه بیت المالدن لازم کلور که زمانم زده دوائر بلدییه صندوقلرندن تأدییه اولنور . و بیت المالده وسعت یوغیسه مسامین اوزرینه لازم کلور .

ایشته غرما من غیر تبذیر ولا تقفیر تجهیز و تکفینندن

منع ایده من ایسه ده زیاده سندن و حتی قول صحیحه کوره کفن مثلندن منع ایده بیلور لر.

متوفایه نفقه سی لازم کلان کیمسه نك تجهیزی دخی متوفانك تجهیزی کبی حق غرمادن مقدمدر. شویله که ذات الزوج بولان بر قادین فوت اولدیغنی متعاقب زوجی دخی وفات ایتدکده متوفانك تجهیز و تکفینی حق غرمادن مقدم اولدیغنی کبی بو قادینك متوفانك مالندن تجهیز و تکفینی دخی حق غرمادن مقدمدر. ولو که مزبورده غینه اوله. زیرا قول مفتابه کوره امره نك کفنی زوجی اوزرینه در و کولدمات قبله ولوبلحظه در منتفی و مجمع الانهر و شرح قلائد المنظوم.

ثانیاً تجهیز و تکفیندن آرتان جمیع مالیه متوفانك بالجمله دیونی قضا یعنی ادا اولنور دیونی و ارایسه. یعنی متوفانك دیونی وصیت ایله ارثدن مقدمدر سراجیه. بودیون ذمت متوفایه کرك اصالتیه مترتب اولسون و کرك حواله و کفالت کبی اصالتیه مترتب اولسون بنیاء علیه بر کیمسه مدیوناً وفات ایدوبده تجهیز و تکفینندن صکره یالکز بر ملک خانه سی قالسه ده بو ملک خانه یه ورثه صغار یا کباری اشدیله محتاج اولوب بشقه اصلا مسکنلری بولنسه بیله ینه مذکور خانه برای دین بیع اولنوب ورثیه مسکن اولوق اوزره ترك ایدلنر.

بومسئله ده کی دیوندن مقصود دیون عباد اولوب اما زکات و انواع کفارت و فدیة صوم کبی حق تعالی ایچون نابت

و واجب اولان دینلر مديونك و فاتیله ساقط یعنی ترکه دن ایفاسی ورثه اوزرینه غیر لازم اولور. لان الرکن فی العبادات نية المكلف و فعله و قدفات بموته فلا يتصور بقاء الواجب رم مختار .

فقط ورثه تبرعا ادا ایتسه لر جائز اولدینی کبی متوفی وصیت ایتدکده ثلث مالندن یعنی حقوق متقدمه ایله دین عباددن آرتان مالک ثلثندن ایفاسی لازم اولور. فان دین العیاد یقدم لو اجتماع مع دین الله تعالی لانه تعالی هو الغنی ونحن الفقراء رد مختار.

ایمدی ترکه باقیه دیونك کلیسنه وفا ایدرسه فیها. کفایت ایتدیکی تقدیرده داین واحد اولنجه باقی مذکورى کاملا آلوب متباقی الاجغنی دیلرسه عفو و هبه ایدر. دیلرسه دارالجزایه ترک ایله اوراده استیفای حق ایلر .

و داین متعدد اولدقده بعضیسی دیون صحت و بعضیسی دیون مرض اوله رق اولوجهله بعضیسی « دیون صحت » بعضی آخردن « دیون مرضدن » اولی اولنجه اولاسی یعنی دین صحت تقدیم اولنور . لکونه اقوی الا یرى انه محجور فی مرض موته عن التبرع بما زاد علی الثلث سید و درمستی . یعنی اولاد دیون صحت تسویه اولنوب آرتار ایسه دیون مرض اصحابنه اعطا اولنور.

بعضیسی بعضی آخردن اولی اولیوب مساوی اولدقده -

تجاهه سی دیون صحت یا جمله سی دیون مرض اولمق کبی - غرما یعنی متوفانک داینلری ترکیبی کندی حقلاری نسبتنده اقسام ایدرلر. یعنی هر داین کندی آله جنی نسبتنده ترکدن حصه آلور در منتقی و قسمت غرمانک صورتی باب سابعک فصل سادسنده تفصیل اولنور .

بو مسئله اخیرده دین مرضدن مقصود متوفانک وقت مرضنده کی مجرد اقرار یله ثابت اولان دین اولوب « هوماکان ثابتا باقراره فی مرضه او فیما هو فی حکم المرض کا قرار من خرج للمبارزة او اخرج للقتل قصاحا اولیرجم » رد مختار . اما مرض موتنده ذمتنه ترتبی بینه یا معاینه ایله ثابت اولان دیون دیون صحتدر هندیه فی الفرائض . اعنی بدین الصحة ماکان ثابتا بالبئیه او بالاقرار فی زمان صحته سید .

معاینه ایله ثابت اولان دینه مثال: مرض موت ایله مریض اولان کیمسه حال مرضنده بر مالی اشترا یاخود استهلاک ایدوبده بدلنک ذمتنده ثابت اولمسی کبی . اذ قد علم وجوبه بغير اقراره فلذلك ساواه فی الحکم سید .

ثالثا تجهیز و تکفین و قضاء دیوندن باقی قالان اموالک ثلثدن متوفانک وصایای تنفیذ اولنور. وصایای مذکورہ کړک مطلقه اولسون و کړک معینه اولسون سراجیه وسید . یعنی وصایا ثلث مالدن اخراج اولنوب باقیسی ورثه یه تقسیم ایدیلور. یوخسه موصی له ورثه یه شریک اعتبار ایدیلهرک کندوسنه

حصه ویرلمز . زیرا بو حالدہ موصی له متضرر اولور . مثلاً برقادین ثلث مالنک جمله سنی زیده وصیت ایدرک فوت اولوب زوج ایله ایکی لابیون همشیره سنی ترک ایتدکده اولا ترکه نک اوچده بری کاملاً زیده ویریلوب متباقی ترکه یدی سهم یاییلوب اوچ سهم زوج ودرت سهم اختین آلورلر و ترتیب مسئله شویله اولور

	۴	۳
	ثلثات	نصف
----- م		
مسئله ۶ عولیه ۷	اختین لابیون	زوج

اما موصی له ورثه یه تشریک ایدلسه موصی لهک طقوزدن ایکی آلمسی لازم کله رک حصه نک تناقضی موجب اولورده ترتیب مسئله شویله اولور .

	۳	۴	۳
	ثلث	ثلثات	نصف
----- م			
مسئله ۶ عولیه ۹	زوج اختین لابیون موصی له بالثلث		

یعنی موصی له ترکه دن اولکی صورتده $\frac{1}{3}$ وایکنجی صورتده $\frac{2}{9}$ آلور که توحید مخرجله $\frac{1}{3}$ کسری $\frac{9}{18}$ و $\frac{2}{9}$ کسریده $\frac{7}{18}$ اولوب حصه نک تناقضی تحقق ایدر رد مختار .

ایمدی بو نلشده معتبر اولان تجهیز و تکفین و قضاء دیوندن باقی اموالک ثانی اولوب یوخسه اصل مالک ثلثی دکلدره . فقط وصیتک یالکز ثلث مذکوردن تنفیذی متوفانک وارثی

اولوبده نائك فصلا سندن تنفيذينه اجازت وبرمديكي
تقدیرده در . اما متوفانك هيچ وارثي اولسه وصيت جمله
مالدن تنفيذ اولنه جني كبي وارثي اولوبده نلشدن فضله سندن
وصيتي مجيز اولورسه ينه مجيز اولديني وجهله فضله دن دخي
تنفيذ اولنور . لكن اجازت بعد موت المورث اولمق ومجيز
اولان وارث عاقل وبالغ يعني تبرعه اهل بولمق شرطدر .
بو وجهله قبل موت المورث اولان اجازتك حكمي يوفدر .
چونكه بو اجازت قبل وجود السبب اسقاط اولور شرح
قلائد المنظوم .

تجهيز و تكفين ، قضاء ديون و وصيت وارثدن
حقيقته مقدم ايسه ده وصيت مرسله حقيقتده ارثدن مقدم
دكلدر . حتى اذا سلم له شيء سلم للورثة ضعفه او اكثر رد مختار .
وصيت ، ثلث مالك كاملا صرفني ايجاب ايدرسه صرف
اولنوب اما ايجاب ايتيمه رك بعد تنفيذ الوصيه ثلث مالدين
آرتارسه بوده ديكر ثلثان كبي بين الورثه تقسيم اولنور شرح
قلائد المنظوم .

رابعا تركه بين والورثه تقسيم اولنور .

ايمدي وارث واحد ايسه احد زوجينك غيري اولنجه
تركه كاملا آكا اعطا اولنور . بو وارث كرك عصباتدن وكرك
اصحاب فرائضدن وكرك ذوي الارحامدن اولسون . متوفانك

يالکز بر عمه سی یاخود يالکز بر برادری یاخود يالکز بر خاله سی یعنی تیزه سی اولق کبی .

نته کیم وارث احد زوجین اولوبده دیکری یعنی مورث متوفی وارث مرقومک حصه ارثیه سندن فضله قالانک مجموعی آکا وصیت ایتدکده ینه کل ترکه آکا اعطا اولنوب بو صورتلرده تقسیم ترکه زحمتی و تعیین سهام کلفتی یوقدر .
اما وارث متعدد ایسه اول حالده صورت تقسیم ترکه آتیده بیان اولنه جقدر .

متوفانک هم دینی همده وصیتی بولندقدده اداء دیندنصکره باقی قالان جمله اموالک ثلثندن وصیتی تنفیذ اولنهرق بوندن آرتان اموال بین الورثه تقسیم اولنه جنی کبی متوفانک دینیده وصیتیده اولینجه تجهیز و تکفیندن باقی اموالک جمله سی بین الورثه تقسیم اولنور .

نته کیم متوفانک دینی اولدینی حالده وصیتی اولمدقدده ایفای دیندن آرتان جمله اموال بین الوارثین تقسیم اولنه جنی مثللو اصلا دینی اولیوبده وصیتی بولنسه ثلث مالندن وصیتک تنفیذدنصکره باقی اموال ینه ورثه یه تقسیم اولنور .

﴿ باب ثانی ﴾

سبب ارث و اصناف ورثه و ترکیه مستحق
اولئذ و مانع ارث و حجب بیاننده
اولوب بش فصلی حاویدر

﴿ فصل اول ﴾

اسباب ارث بیاننده در

۱۱ مسئله

استحقاق بالارث اسبابی اوچدر .

برنجیسی ، نسبدر . ارثده اصل اولان نسب اولوب دیگر
اسباب نسبه ملحقدر . نسب دخی قرابت بالرحم دیمکدر .
ابوت ، امومت ، بنوت ، اخوت ، عمومت و خؤلت کبی .
ایمدی زوجیندن ماعدا اصحاب فرائض ایله عصبات نسییه نك
و ذوی الارحامك وارث اولملری قرابت بالرحم سببیه در .
ایکنجیسی ، نکاح صحیحدر . ولوکه وطی یا خلوت بولنش
اولیه . اما نکاح فاسد ایله نکاح باطلده بالاجماع ارث یوقدر .
نکاح فاسد شهودسز نکاح اولدیغی کبی نکاح باطل دخی

نکاح متعه و موقت کیباردر. اوپنچجیسی، ولادر. ولا دخی
عتق و موالاتدن حاصل اولان قرابت حکمیهدر شرح قلائد
المنظوم .

بو اسبابك ایکیسی بعضا بر وارنده جمع اولور. و اوحالده
وارث مرقوم مذکور ایکی سبیلده دخی وارث اولور . فیرت
بجهتی فرض و تعصب در مختار.

مثلا بر کیمسه بنت عمنی یا معتقه سنی تزوج ایتدکدنصکره
زوجه مزبوره فوت اولوب زوج مرقومدن بشقه وارثی
بولنمسه زوج مرقوم نصف ترکیبی فرضا و زوجیت سبیلده
آله جنفی کبی دیگر نصفی دخی صورت اولیده ذی رحم اولمق
و صورت ثانیهده مولی العتاقه بولنمق سبیلده آلور . و کان
تزوجت باخوین فجائت من کل بولد و للاخوین ولد آخر
من غیرها فمات احدولدیها عن اخیه الذی هو ابن عمه
و عن ابن عمه الآخر رد مختار .

نته کیم بر سبیدن طولایی وارث اولان بعضاً بر جهتدن
و بعضا دخی ایکی جهتدن وارث اولور . بر جهتدن ارث
ظاهر اولوب ایکی جهتدن ارث دخی ۱۰۵ مسئلهده بیان اولنور.

۱۲ مسئله

ولاء، ایکی قسمدر .

قسم اول ، مولی العتاقه درکه بوده ایکی نوع اولوب نوع
اول اختیاریهدر . بر کیمسه عبدینی اعترف لفظیلده آزاد

ایتمسی و یاخود مدبر قلمسی و یاخود ذی رحم محرمنی اشترا
ایتمسی کبی . نوع ثانی ، اضطراریه در . بر کیمسه نك ملكنه
کندی ذی رحم محرمی یعنی دیکرک عبدی بولنان بر شیخص
ارثا کیره رک ازاد ارلمسی کبی . عتقک نفصیلاتی کتب فقهیه نك
کتاب الاعتاق مباحثه در رد مختار .

قسم ثانی ، مولی الموالاتدر .

مولی الموالات : مجهول النسب اولان بر کیمسه دیکر
کمنه یه سن بنم مولام سین وفات ایدر ایسه م بکا وارث سین
و موجب دیت بر جنایت ایشار ایسه م آنی ضامن سین دیمکدرکه
او کمنه دخی بونی قبول ایدنجه او کمنه اول کیمسه نك
مولاسی اولور . بونک شروط خمسسه سی بولنوب کتب فقهیه ده
مذکوردر شرح قلائد المنظوم .

۱۳ مسئله

ولانک سالف الذکر ایکی قسمنده دخی اعلا اسفله وارث
اولوب اما اسفل اعلایه وارث اولماز . شویله که بر کیمسه
زیدی اعتاق ایدوب بعده زید فوت اولسه اول کیمسه زیده
وارث اولور . اما او کیمسه فوت اولسه زید آکا وارث
اوله ماز .

نته کیم مولی الموالاتده مسئله سابقه ده بیان اولنان مثاله
او کمنه اول کیمسه یه وارث اولوب اما اول کیمسه او کمنه یه
وارث اوله ماز .

مگر کہ شرط ایدیلہ . شویلہ کہ اوکسنہ دخی مجهول النسب اولوبده اوده اول کیمسہنک دیدیکی کبی دیمکله اوکسنہ دخی قبول ایتدکده اول حالده هربری دیکرینه وارث اولور هندیه .

﴿ فصل ثانی ﴾

اصناف ورثه بیانندهدر

۱۴ مسئله

ورثه اوچ صنفدر .

صنف اول ، اصحاب فرائضدر که کتاب اللهدہ وسنت رسول اللهدہ سهام مقدره سی بولنان کسنه لردر . وبونلر اون ایکیدن عبارتدر . نته کیم باب ثالثده بیان اولنور .

صنف ثانی ، عصباتدر که باب رابعده تفصیل اولنور . عصبه دخی شول کیمسه در که اصحاب فرائضدن آرتانی اخذ ایدر وعندالانفراد یعنی اصحاب فرائض بولنمدقده جهت واحده دن جمیع مالی احراز ایدر .

جهت واحده قیدیلہ کندولرینه سهاملری نسبتنده رداولنان اصحاب فرائض خارج قالور . زیرا بونلرک ترکہنک بعضیسنه استحقاقلری فرضا وباقیسنی دخی آملری ردا اولدیغندن جهت واحده دن دکلدر سید .

